

РЕШЕНИЕ

№ 252

гр. Варна, 29.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Радослав Кр. Славов

Членове: Дарина Ст. Маркова
Даниела Д. Томова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Радослав Кр. Славов Въззивно търговско дело
№ 20223001000137 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба подадена от ПЛ. АТ. АТ. от гр. Добрич, чрез адв.И.С. от ДАК,срещу решение № 4/14.01.2022г., постановено по т.д. № 72/2021год. по описа на ОС - Добрич, с което съдът е отхвърлил предявените от ПЛ. АТ. АТ., в качеството му на ЧЗП, адрес гр.Добрич, ж.к.“Добротица“ бл.46 вх.А ет.1 ап.2 срещу „Стойчеви 57-62“ ООД, ЕИК 201150791, със седалище и адрес на управление гр.Добрич, ул.“Оп.Д.Ковачев“ №67 искове за заплащане на сумата от 27000 лева, представляваща платена на отпаднало основание цена по развален договор за покупко-продажба на телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6 от 09.04.2019г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане; сумата от 3 116,69 лв., представляваща разноски за запазването на телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане и сумата от 1800 лв. - обезщетение за забава в плащането на сумата от 27000 лв. в размер на законната лихва, начиная от 13.08.2020г. до 12.05.2021г.: Осъдил е ПЛ. АТ. АТ., ДА ЗАПЛАТИ на „Стойчеви 57-62“ ООД, ЕИК 201150791, сторените по делото разноски в размер на 2550 лв. Въззивникът намира обжалваното решение за неправилно: като незаконосъобразно и постановено при нарушение на процесуалния закон. Твърди, че съдът е нарушил правилото на чл.12 ГПК, като не е обсъдил всички събрани по делото писмени доказателства и не е аргументирал изводи за кредитирането им. Съдът е анализирал единствено

подписания договор за покупко-продажба и тристранно споразумение, подписано при участие на трето лице от 13.08.2020 год. От събраните по делото писмени доказателства се установява, че на 04.04.2019год и на 09.04.2019год. ответното дружество е издало фактури, съответно за аванс и окончателна фактура с предмет „Телескопичен товарач“: през м. 08.2020год. ответното дружество е издало кредитни известия към фактурите, които е включило към дневниците за продажби и справки-декларации по ЗДДС. С покана от 05.01.21год. НАП е поканило ищеца да декларира и да внесе дължимия данък, произтичащ от кредитните известия в размер на 10800лв. Твърди, че съдът не е изяснил на какво основание са издадени тези счетоводни документи, какво е отношението им към твърденията на страните и към останалите писмени доказателства и конкретно към договора от 09.04.19год. и към тристранното споразумение от 13.08.2020год., не е извел аргументи относно осчетоводяването им при страните. По този начин е постановено неправилно решение, противоречащо на процесуалните правила, което е довело и до неправилно приложение на нормата на чл.20 ЗЗД. На 13.08.20год. е подписано тристранно споразумение, в което е посочено, че се прекратяват правоотношенията между ищеца и ответното дружество и се създават нови такива между ответното дружество и трето лице, което поема всички права и задължения на ищеца като купувач по договора. На датата на подписване на споразумението, ответното дружество е издало на ищеца – купувач кредитни известия към издадените по договора фактури, като по този начин си е възстановило начисления и внесен ДДС. Това е породило задължение на ищеца да внесе в полза на бюджета ДДС в размер посочен в кредитните известия, който е възстановен от ответното дружество. Прави се извод, че с издаването на кредитните известия ответникът е развалил доставката по фактурите. С това, заедно с изявлението на ответника, че сумата от 27 000лв. представлява обезщетение за ползването на вещта, практически се признава, че договорът е развален. Това следва и от изявлението за прихващане, с което се признава, че е възникнало вземане на ищеца, което да бъде прихванато. Съдът е игнорирал това съдебно признание за развалянето на договора между страните, като е приел, че същият не бил развален. Освен това, с издаването на фактура 001052/13.08.2020год. за обезщетение за ползването на вещта, също се доказва развалянето на договора, тъй като ако не беше развален, ищецът нямаше да дължи обезщетение за ползването. Поради това искът по чл.55 ал.1 пр.3 ЗЗД е изцяло основателен и доказан. Неправилни са изводите на съда и за отхвърляне на иска по чл.72 ЗС. Ищецът не е станал собственик на вещта, тъй като същият не е сключен в изискуемата по чл.12 от ЗРКЗГТ форма. Поради това ищецът е бил само държател на вещта и има право на направените разноси за запазването на вещта, които са в размер сумата от 2 597,24лв. Относно възражението за прихващане излага следното: Ответникът основава възражението си на основание издадена от него фактура № 001052/13.08.2020год. за обезщетение за ползването на селскостопанска

техника на стойност 27 000лв. Във фактурата не е посочен срок за който е начислено обезщетението, същата не е подписана от ищеца Твърди, че е върнал веща на 13.08.2020год., като до този момент той е държал същата на правно основание и не е канен да я връща. За това иска с правно основание чл.57 ал.1 ЗЗД за периода от 09.04.2019год. до 13.03.2020год. е неоснователен. Ако ответника претендира обезщетение за ползване на вещта поради отпаднало основание, той не би могъл да обвърже вредите с размера на пазарния наем, понеже не е доказал, че вредите се равняват на пазарния наем, тъй като не твърди, че за периода би отдавал процесната вещ под наем. Вредите на ответното дружество могат да се изразят само в размера на намалената стойност на вещта, но такова възражение не е направено. За това счита, предявеното възражение за прихващане за изцяло неоснователно и следва да бъде отхвърлено. Поради изложеното постановеното решение следва да бъде отменено като неправилно и предявените искове-уважени.

В законоустановения срок е постъпил писмен отговор от „СТОЙЧЕВИ [1]57-62“ ЕООД-гр.Добрич, чрез адв.П. А., с който се изразява становище за неоснователност на въззивната жалба с подробно изложени съображения за това. Оспорва изложените съображения, основаващи се на кредитното известие от 13.08.2020год. Кредитното известие е един вторичен счетоводен документ, който не създава права и задължения. Същото не е юридически факт, а е следствие на юридически факт с правно значение. Счетоводните записи имайки вторичен характер, не са безусловни доказателства за юридическите факти, във връзка с които са издадени. За това, за процесния случай трябва да се изследва действителното съдържание на отношенията между страните, на база на съставените между тях първични счетоводни документи, от които може да се извлече действителната им воля. За това, преценено в съвкупност с тези документи, кредитното известие няма никаква доказателствена стойност. Анализът на всички събрани по делото доказателства в тяхната съвкупност, води до извода, че тристранното споразумението от 13.08.20год. не прекратява договора за покупко-продажба от 09.04.19год., а чрез него се осъществява само заместване в дълг по см. на чл.102 ЗЗД, а именно-третото лице Р С замества ЗП П.А. като купувач и длъжник по договора за покупко-продажба. Следователно, основаниято на което въззивникът е заплатил сумата от 27 000лв. не е отпаднало и не се дължи връщане на сумата. Според действителната воля на страните по споразумението, договорът за покупко[1]продажба продължава да действа и да поражда права и задължения, които се поемат от Р.С, като нов длъжник на мястото на П.А.. Твърди също, че кредитно известие се издава не само при разваляне на договора, но и при изменение на данъчната основа, какъвто е случаят. В евентуалност, поддържа, че дори и да се приеме, че договорът е развален, то отново ответникът не дължи връщане на авансово заплатена част от цената. Ищецът е неизправна страна по договора и не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение. В чл.4 от споразумението страните са декларирали, че отношенията по договора за покупко-продажба

са изцяло уредени и нямат претенции една към друга по повод изпълнението по договора. Това означава, че каквито и претенции да е имал въззивникът, същите са удовлетворени с подписване на споразумението. За това липсва основание исковите да бъдат уважени. По изложени съображения счита за неоснователна и жалбата по иска с правно основание чл.72 от ЗС. Направеното възражение-нищожност на договора поради неспазване на формата, се прави за пръв път с въззивната жалба и следва да се остави без разглеждане. Изложени са съображения в подкрепа на становището, че договорът е валиден. В евентуалност са изложени съображения в подкрепа на направеното възражение за прихващане.

След като разгледа книгата по делото и извърши проверка за редовността на жалбата, съдът установи следното: Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК, от легитимирано лице, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, при наличие на правен интерес от обжалването. Предвид гореизложеното ВАпС преценява въззивната жалба на ПЛ. АТ. АТ. от гр. Добрич, чрез адв.И.С. от ДАК, срещу решение № 4/14.01.2022г., постановено по т.д. № 72/2021год. по описа на ОС - Добрич, за процесуално допустима и редовна.

В съдебно заседание жалбата на ищеца се поддържа чрез процесуален представител, съответно оспорва се чрез процесуалния представител на насрещната страна: В подкрепа на изразените становища страните са представили писмени становища.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните по спора, в съответствие с правомощията си по чл. 269 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна относно обжалваното решение:

Предявените искове са с правно основание чл.55 ал.1 пр.3 и чл.86 ЗЗД за сумата от 27 000лв. главница и сумата от 1 800лв. обезщетение за забавено плащане на главницата от датата на разваляне на договора-13.08.2020год. до 12.05.2021год. и по чл.72 ЗС с цена 3 116,69лв., ведно със законната лихва от датата на завеждане на иска до окончателното заплащане на сумите.

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по искова молба на ПЛ. АТ. АТ., в качеството на ЧЗП, адрес гр.Добрич, с която срещу „Стойчеви 57-62“ ООД, ЕИК 201150791, със седалище и адрес на управление гр.Добрич, ул.“Оп.Д.Ковачев“ №67 са предявени следните искове: Иск с правно основание чл.55 ал.1 пр.3 ЗЗД за заплащане на сумата от 27000 лева, представляваща платена на отпаднало основание цена по развален договор за покупко-продажба на телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6 от 09.04.2019г., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане; Иск с правно основание чл.72 ЗС за заплащане на сумата от 3116,69 лв., представляваща разноски за запазването на телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6, ведно със законната лихва

от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане и Иск по чл.86 ЗЗД за заплащане на сумата от 1800 лв. - обезщетение за забава в плащането на сумата от 27000 лв. в размер на законната лихва, начиная от 13.08.2020г. до 12.05.2021г.

По делото е прието за съвместно разглеждане направеното от ответника „Стойчеви 57-62“ ООД в отговора на исковата молба възражение за прихващане до размера на исковата претенция на вземането на ищеца по предявения срещу ответното дружество иск за заплащане на сумата от 27000 лева, представляваща платена на отпаднало основание цена по развален договор за покупко-продажба на телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6 от 09.04.2019г. с вземането на ответното дружество от ищеца за сумата в размер на 27000,00 лева, представляващо обезщетение за ползване на процесната селскостопанска техника, за периода от 09.04.2019г. до 13.08.2020г., във връзка с което е издадена дан.фактура № 1000001052/13.08.2020г.

Ответникът оспорва исковите като неоснователни: Ищецът оспорва като неоснователно направеното възражение за прихващане.

Съдът, след съвкупна преценка на представените по делото доказателства и становища на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Не е спорно, а това се установява и от представените с исковата молба доказателства следното: На 09.04.2019г. между "Стойчеви 57-62" ООД, като продавач и ПЛ. АТ. АТ., като купувач е сключен договор покупко-продажба по силата на който продавачът се задължава да прехвърли на купувача собствеността и да му достави телескопичен товарач DIECI Agri Farmer 26,6, при цена от 54 000 лв. без ДДС, 64 800 лв. с вкл.ДДС-чл.1 от договора.

Уговорено е плащане на цената на две вноски: първоначално плащане от 27 000 лв. и окончателно от 37 800 лв. в срок до 30.09.2019г. На 04.04.2019г., продавачът "Стойчеви 57-62" ООД издал на купувача фактура № 1000102314, за аванс в размер на 27 000 лв., като сумата е платена на същата дата по банков път /л.12 по делото/. На 09.04.2019г. купувачът е издал окончателна фактура № 1000102316 на обща стойност 54 000 лв., от която е приспаднал внесения аванс, като остатъчната стойност по фактурата е 37 800 лв., която е следвало да се плати до 30.09.2019год.-съгласно чл.3 от договора. Според чл.7 собствеността върху вещта и рискът от случайното погиване преминават върху купувача в деня на съставяне на приемо-предавателния протокол. С приемо предавателен протокол от 09.04.2019год. машината предмет на договора е предадена на купувача-стр.48 и същата е приета без забележки.

Не се спори, че ищецът - купувач П.А. по договора от 09.04.2019г. не е изпълнил в срок задължението си за плащане на остатъка от уговорената цена. Във връзка с това неизпълнение, на 13.08.2020г. между "Стойчеви 57-62" ООД, ПЛ. АТ. АТ. и третото лице Р Н С е подписано споразумение. В чл.1, ал.1 на споразумението страните по договора за покупко-продажба от

09.04.2019г. признават заплащането на сумата от 27000 лв. от ищеца П.А., представляваща част от договорената цена на вещта, както и наличието на задължение на последния към "Стойчеви 57-62" ООД за следните суми: 37800 лв. - неплатен остатък от договорената продажна цена; 3339 лв. - законна лихва за забава върху непогасената главница за периода от 01.10.2019г. до 13.08.2020г., 1200 лв. - платено адвокатско възнаграждение за образуване и водене на обезпечително изпълнително дело при ЧСИ Д И; 40 лв. - платена държавна такса по ч.гр.д.№102/2020г. по описа на ДОС; 68,10 лв. - платена такса по изп.дело №360/2020г. по описа на ЧСИ Д И. В чл.1, ал.2 се сочи, че предмет на споразумението е извънсъдебното уреждане на спора между страните, както и прехвърлянето на собствеността на селскостопанската техника.

В чл.2, ал.1 от споразумението се сочи, че с подписването на същото се прекратяват правоотношенията между страните по договора от 09.04.2019г., като Р Н С поема всички права и задължения на купувача по договора. Съгласно чл.2, ал.2 от споразумението, Р Н С се задължава да закупи вещта, предмет на договора за сумата от 42 808 лева. В чл.4 на споразумението е прието, че с подписването му, всички претенции между страните по договора от 09.04.2019г. са уредени.

Ответното дружество е издало кредитно известие № 00.01049/13.08.2020год. и КИ 000..01050/13.08.2020год. във връзка с издадените фактури на ищеца.

Предвид изложеното, следва да се направят следните изводи:

Съобразно исковата молба, ищецът претендира заплащане на сумата от 27 000 лева, като платена от него на отпаднало основание – поради разваляне на сключения между страните договор за покупко-продажба от 09.04.2019 г. на основание чл.55 ал.1 пр.3 вр.чл.88 ЗЗД-обстоятелство което се оспорва от ответната страна. Следва да се отбележи, че в процеса не е отправено изявление от страна на изправната страна по договора за неговото разваляне. Ищецът счита, че договорът е развален със сключеното тристранно споразумение на 13.08.2020год. и съответно е възникнала хипотезата на чл.88 ЗЗД. Но според цитираните клаузи на споразумението, в тях не се съдържа изявление за разваляне на договора и за това не може да се направи извод за разваляне, или за прекратяване на действието на договора за покупко-продажба. Този изво се подкрепя и от следното: Самото сключване на тристранното споразумение води до извод, че целта на подписалите го страни е била да бъде продължено действието на договора. В противен случай-ако целта е била прекратяване на договора, би следвало да се уреди с двустранни споразумения-между първоначалните страни-за прекратяване на договора и с ново споразумение между продавача и третото лице Р.С.

Действително, в клаузата на чл.2, ал.1 от тристранното споразумение се съдържа уговорка за прекратяване на правоотношенията между страните по

договора от 09.04.2019г. и същевременно е уговорено, че третото лице - Р Н С „поема всички права и задължения на купувача ПЛ. АТ. АТ. по договора за покупко-продажба от 09.04.2019год. и ще закупи вещта на посочената цена. Действително, определената цена за третото лице от 42 808лв. са включени всичко задължения на купувача по договора -освен остатъка от неплатената цена, са включени и лихва за забава и направени съдебни разходи във връзка с договора, за което третото лице се е съгласило.

За това, при тълкуване на уговорките от споразумението от 13.08.2020 г., във връзка едни с други и всяка една от тях, настоящия състав счита, че договорът за покупко - продажба от 09.04.2019 г. между страните по делото не е прекратен със споразумението от 13.08.2020 г., а с това споразумение се извършва заместване на длъжника - ищец по делото - от трето лице, което встъпва във всички негови права и задължения по договора-което отговаря на хипотезата на чл.102 от ЗЗД. Това е така, понеже едно трето за договора лице - Р С замества ищеца ЗП П.А. като купувач и длъжник в облигационното отношение, породено от договора за покупко-продажба №184/09.04.2019г. Това заместване е станало със съгласието на кредитора „Стойчеви 57-62“ООД, поради което напълно се установява хипотезата на чл.102 ЗЗД-заместване на длъжник в дълг. Безспорно, при заместването в дълг правоотношението, което е породило този дълг не се прекратява. То продължава да съществува, но с тази разлика, че на страната на длъжника вече има друг субект. При заместването в дълг не се създава ново правоотношение със заместващия субект, а същия продължава да изпълнява вече възникналото задължение. Заместващият длъжник продължава да изпълнява задължението на заместения, а заместения длъжник се освобождава от отговорност към кредитора-съобразно чл.102 изр.2-ро ЗЗД.

По тази причина извършеното до момента на заместването не губи своето значение, съответно основанието за изпълненото до момента на заместването задължение за плащане на цената не отпада и не се дължи връщане на полученото. Това изрично е намерило и отражение в споразумението-в чл.4 първоначалните страни по договора изрично са заявили, че правоотношенията са окончателно уредени и нямат нито сега, нито за в бъдеще каквито и да е претенции за заплащане на каквито и да е суми на основание посочения договор –което е съобразено и с чл.102 изр.2 ЗЗД.

В подкрепа на извода, че със споразумението страните по договора са желали окончателно да уредят отношенията, възникнали с него, следва и от поетото задължение от третото лице да поеме допълнителните задължения на първоначалния купувач към продавача.

Следователно от нито една клауза не може да се направи извод, за разваляне на договора и за възникване на претенция за връщане на цената. В подкрепа на извода, че договора е продължил да действа е и обстоятелството, че с тристранното споразумение е уредено и заплащането на вещта от третото лице за в бъдеще-т.е. договорът продължава своето действие.

Не на последно място следва да се посочи, че ако волята на страните по споразумението е била да бъде прекратен договора за покупко-продажба от 09.04.2019 г. и съответно да бъде сключен нов договор за покупко-продажба на вещта с третото лице, то страните нямаше да сключат тристранно споразумение, а отделно продавач и ищеца- купувач да уговорят прекратяването, и съответно отделно продавач и третото лице - купувач да сключат друг договор за покупко-продажба на вещта.

В евентуалност, дори и да не се приеме хипотезата на чл.102 ЗЗД, тристранното споразумение представлява договор с който доброволно са уредени отношенията. Със сключването на това тристранно споразумение, действието на договора е прекратено по отношение на ищеца, но това прекратяване не води до последиците които настъпват с разваляне на един договор. Освен това, с подписване на тристранното споразумение, ищецът се е съгласил с посочения начин на уреждане на отношенията, като не е договорено връщане на авансово заплатената цена. От клаузите на споразумението не се установява воля за разваляне на договора, а за доброволно уреждане на възникналите отношения, чрез поемане на задълженията на купувача П.А. от третото лице Р.С. Следователно, с тристранното споразумение са уредени окончателно отношенията между продавача „Стойчеви-57-62“ООД и купувача П.А., като са постигнали съгласие задълженията на последния за заплащане на остатъка от цената и допълнително възникналите задължения във връзка с неговото неизпълнение, да се поемат от третото лице Р.С. Други договорки, включително и за връщане на авансово заплатената цена не са постигнати. Договорът, съгласно чл.21 ЗЗД е породил действие между страните, поради което и от него не е възникнало задължение за продавача да върне процесната сума. Относно издадените кредитни известия: Следва да се отбележи, че същите като счетоводни документи, имащи вторичен характер, не могат да променят съдържанието на сключеното тристранно споразумение, респективно да водят до извод, че договорът за покупко-продажба е развален.

Претенцията на ищеца за връщане на процесната сума се основава единствено на твърдение за разваляне на договора за покупко-продажба и на това основание-връщане на даденото по него, обстоятелство, което по изложените съображения, не се установява в процеса.

Предвид изложеното искът с правно основание чл.55 ал.1 пр.3-то ЗЗД за връщане на сумата от 27 000лв. е неоснователен и следва да се остави без уважение.

Неоснователността на главната претенция обуславя и неоснователност на акцесорната такава за заплащане на обезщетение за забава.

Относно иска с правно основание чл.72 ЗС:

Ищецът претендира на основание чл.72, ал.2 от ЗС и заплащане на разноски за запазването на вещта /извършени ремонти/, предмет на процесния договор. Съгласно разпоредбата на чл.72, ал.2 от ЗС добросъвестният

владеец може да иска да му се заплатят необходимите разноси, които е направил за запазване на вещта.

Съдът намира иска за неоснователен.

Така по силата на договора от 09.04.2019г. на посочената дата вещта е преминала в собственост на ищеца-арг.чл.77 ЗС и чл.7 от договора. Последният не е бил владеец на чужда вещ, а с извършването на ремонтите, чието заплащане се претендира, е поддържал собствената си вещ. А според договора за продажба, продавачът не е поел задължение за поемане на разходите за ремонт на вещта. За това, не е налице основание за заплащане на извършените разходи за ремонт-които не се оспорват в процеса.

Неоснователността на претенциите на ищеца се обосновава и със уговореното в чл. 4 от споразумението от 13.08.2020 г., съгласно който страните по него декларират, че с подписването му приемат отношенията си по договора за покупко-продажба от 09.04.2019 г. за изцяло уредени и нямат претенции една спрямо друга по повод изпълнението на този договор.

Предвид изложеното, следва извода, че претенциите на ищеца са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

Въззивната жалба се явява неоснователна, съответно и обжалваното решение следва да бъде потвърдено, като на основание чл.272 ГПК препраща и съм мотивите на окръжния съд, които споделя.

Разноси: С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция, въззивникът на основание чл.78 ал.3 ГПК следва да заплати на въззиваемата страна разноси в размер на 3 600лв. с включен ДДС.

С оглед на гореизложеното, Варненският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 4/14.01.2022 год., постановени по т.д. № 72/2021год. по описа на Добрички окръжен съд.

ОСЪЖДА ПЛ. АТ. АТ., ЕГН ***** в качеството на ЧЗП, адрес гр.Добрич, ж.к.“Добротица“ бл.46 вх.А ет.1 ап.2 ДА ЗАПЛАТИ на „Стойчеви 57-62“ ООД, ЕИК 201150791, със седалище и адрес на управление гр.Добрич, ул.“Оп.Д.Ковачев“ №67 сторените по делото разноси за адвокатски хонорар в размер на 3 600 лв. с включен ДДС.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му при условията на чл. 280 ал. 1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____